

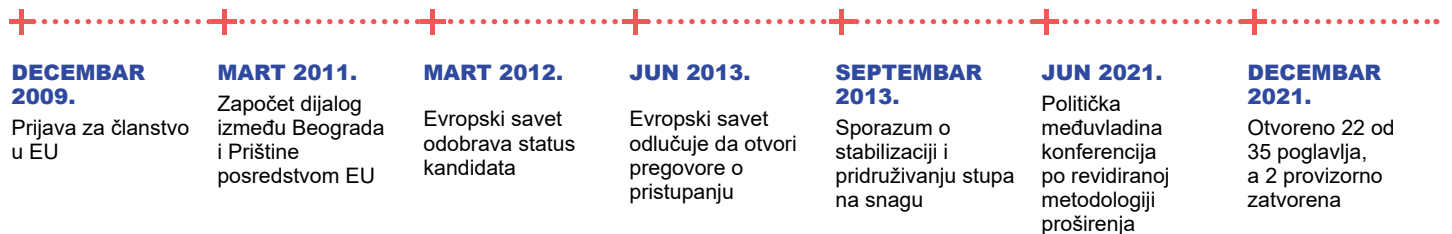
EU I SRBIJA

#WesternBalkans
#EUEnlargement

Oktober 2024.

Srbija je **zemlja kandidat za EU** od 2012.

Plan rasta za Zapadni Balkan

EU je 2023. objavila značajan **Plan rasta** kako bi ubrzala društveno-ekonomski razvoj i evrointegracije partnera na Zapadnom Balkanu.

Cilj Plana je da podstakne **socio-ekonomsku konvergenciju** kroz poboljšanu ekonomsku integraciju sa **jedinstvenim tržištem EU**, regionalnu integraciju u okviru **zajedničkog regionalnog tržišta** i ubrzavanje temeljnih reformi.

U okviru ovog Plana rasta, Srbija je pozvana da pripremi **Reformsku agendu** sa fokusom na reforme zarad **otvaranja potencijala nacionalnog i regionalnog rasta** a koje se odnose na osnove procesa proširenja, uključujući i **vladavinu prava, demokratiju, poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda**.

Instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan vredan 6 milijardi evra će podržati sprovođenje Plana rasta. Komisija je odobrila Reformsku agendu Srbije u oktobru 2024. Srbiji će biti na raspolaganju **1,58 milijardi evra bespovratnih sredstava (grantova) i povoljnih zajmova kada** ispuni uslove na koje se obavezala u sopstvenoj Reformskoj Agendi.

Poseban preduslov važi za Srbiju i Kosovo koji moraju da se konstruktivno angažuju u normalizaciji svojih odnosa.

**EU je
Srbiji**

✓ najveći trgovinski partner

✓ najveći investitor

✓ najveći davalac finansijske pomoći

Aktuelna podrška EU za Srbiju

EU je najveći davalac finansijske pomoći Srbiji. Nudi niz programa i instrumenata za podršku razvoju Srbije i usklađivanju sa pravnim tekovinama i standardima EU.

Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA)

U periodu od 2021. do 2024. EU je izdvojila preko 586 miliona evra finansijske i tehničke pomoći Srbiji samo za bilateralne programe. Pomoć je pružana u obliku bespovratnih sredstava.

Ovo uključuje:

- **30 miliona evra** za jačanje nezavisnosti, efikasnosti i nadležnosti **pravosuđa**, poboljšanje pristupa pravdi i kvaliteta usluga građanima i podizanje nivoa poverenja u pravosudni sistem (IPA 2022).
- **43,5 miliona evra za javnu upravu i upravljanje javnim finansijama** u cilju podsticanja javnih usluga zasnovanih na zaslugama, transparentnosti i odgovornosti i jačanja izvršenja budžeta Srbije i interne kontrole javnih finansija (IPA 2021-2022).
- **Paket podrške energetici u iznosu od 165 miliona evra** u 2023. za ublažavanje negativnih efekata energetske krize sa fokusom na ugrožena domaćinstava i mala i srednja preduzeća, a koji podržava tranziciju na zelenu energiju Srbije.

Ekonomsko-investicioni plan (EIP)

EIP Evropske unije za Zapadni Balkan identifikuje 10 vodećih investicija u održivi transport, čistu energiju, životnu sredinu i klimu, digitalnu budućnost, ljudski kapital i privatni sektor, kao podrška zelenoj i digitalnoj tranziciji i približavanju regiona jedinstvenom tržištu EU.

Za projekte u **Srbiji** EU je mobilisala od 2020. godine **6,2 milijarde evra investicija zahvaljujući bespovratnim sredstvima EU od 1,4 milijarde evra**. Sredstva se prikupljaju preko instrumenata kao što je Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF).

Ovo uključuje:

- Unapređenje preko **600 km pruga**, koje će povećati brzinu transporta sa 50km/h na 200km/h.
- Izgradnju vetroparka Kostolac i instaliranje kapaciteta od 66 MW obnovljive energije, koja će proizvoditi **187 GWh godišnje**, što je ekvivalentno potražnji za **energijom** 45.000 domaćinstava.
- Izgradnju nove zgrade Univerzitetske dečje klinike u Beogradu (Tiršova 2) sa dodatnih 15 676 m² za pružanje **zdravstvenih usluga** modernom tehnologijom za **preko 3 700 pacijenata** više na godišnjem nivou.

Šta postizemo zajedno

77 km autoputa izgrađeno

586 km železničke pruge obnovljeno

353 MW proizvodnog kapaciteta iz obnovljive energije instalirano

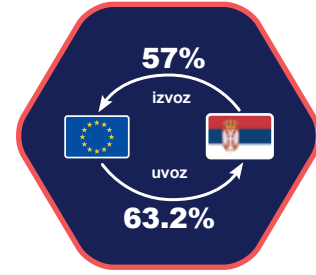
Unapređene usluge vodosnabdevanja i kanalizacije za **2.1 miliona ljudi**

Bliske trgovinske i investicione veze

EU je glavni trgovinski partner Srbije. U 2023. godini, EU je činila 59,7% ukupne trgovine Srbije (57% ukupnog izvoza i 63,2% ukupnog uvoza). Ukupna direktna strana ulaganja EU dostigla su 1,39 milijardi evra u 2022*.

Progressivna liberalizacija trgovine i uzajamni bescarinski pristup za većinu robe odvija se od 2009. godine na osnovu **Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Srbije (SSP)**.

Saradnja u spoljnoj i bezbednosnoj politici

- Srbija je nastavila da aktivno učestvuje u **EU misijama za upravljanje krizama i operacijama** u okviru zajedničke spoljne i bezbednosne politike.
- Balkanska radna grupa za medicinu, u kojoj Srbija učestvuje, ima koristi od **mera podrške od 6 miliona evra** u okviru Evropskog instrumenta mirovne pomoći.
- EU pruža podršku u suočavanju sa hibridnim pretnjama, uključujući visokotehnološko i strano mešanje i manipulaciju informacijama.

Međuljudski kontakti

- Od 2009. građani Srbije uživaju **bezvizni režim putovanja** u EU.
- EU je finansirala preko **28 400 razmena** između građana EU i Srbije u oblastima obrazovanja, usavršavanja, mladih i sporta u okviru programa ERASMUS+ (2014-2020).

* Izvor: DG Trade

ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement
facebook.com/EUnear | x.com/eu_near